

Mokinių lyderystės gebėjimų skatinimas muzikine projektine veikla

Rasa Kirliauskienė¹, Lijana Stakauskaitė²

¹ Lietuvos edukologijos universitetas, Ugdymo mokslų fakultetas, Muzikos katedra, Studentų g. 39, 08106 Vilnius, rasa.kirliauskiene@leu.lt

² Lietuvos edukologijos universitetas, Ugdymo mokslų fakultetas, Muzikos katedra, Studentų g. 39, 08106 Vilnius, lertita@gmail.com

Anotacija. Straipsnyje analizuojamos mokinių lyderystės gebėjimų skatinimo galimybės. Mokinių lyderystės gebėjimams atskleisti pasirinktas muzikinis projektas. Atliktas lyderystės gebėjimų skatinimo muzikine projektine veikla tyrimas, kuriame respondentais buvo kolektyvų vadovai ir projekte dalyvavę mokiniai. Tyrimo duomenys parodė, kad dalyvaujant muzikiniuose projektuose skatinami lyderystės gebėjimai: vadovavimas, veiklos planavimas, kitų mokymas. Mokinių nuomone, dalyvavimas muzikiniame projekte pasireiškia dėmesio poreikiu, tikslo siekimu, atkaklumu, bendravimu.

Esminiai žodžiai: *lyderystė, mokinių lyderystė, muzikinė projektinė veikla, lyderystės gebėjimų skatinimas.*

Įvadas

Aktualumas ir problema. Lyderystės sąvoka turi pamatus, kuriuos galima nesunkiai atsekti klasikinėse epochose, klasikiniuose tekstuose. Lyderystės tema pradėta nuo renesansinės Italijos, tiksliau – nuo Florencijos miesto iškilimo ir meno suklestėjimo XV a. Tuo metu vyravo ne tik genialių menininkų, bet ir humanizmo – renesansinio dėmesio žmogui, naujo tipo lavinimosi idėjos – formavimosi epocha, kurioje kito požiūris į meną: menas yra kūryba, dieviškosios partnerystės išraiška. Iki to laiko Europoje menas laikytas amatu, o menininkai – paprasčiausiais amatininkais. Toks minties lūžis atvėrė erdvę vienai iš ryškiausių lyderystės apraiškų (Plienaitytė, 2008). Lyderystė ilgą laiką buvo suprantama kaip svarbiausias veiksnys, darantis reikšmingą įtaką organizacijos

veiklos sėkmei, tačiau pastaruoju metu ypač akcentuojamas jos vaidmuo mokykloje. Lyderystė laikoma viena svarbiausių veiksnių, lemiančių daugelio mokyklų sričių sėkmę (Marzano, Waters ir McNulty, 2011). Lyderystė yra pagrindas mokyklos kaitai į besimokančią organizaciją ir lyderystę mokykloje reikėtų suprasti kaip tam tikrus ryšius tarp žmonių, kuriems įtakos turi kontekstas ir veiksmai. Apie lyderystės reikšminį švietimo sistemoje savo mokslo darbuose rašė C. D. Glickman (2010), L. Lambert (2011), D. Griffin (2011), A. Harris (2010), R. J. Marzano ir kt. (2011), G. Cibulskas ir V. Žydžiūnaitė (2012), D. Žvirdauskas (2006), R. Želvys (2003), E. Kvieskaitė (2008), D. Baronienė ir kt. (2008), S. Jonušaitė ir J. Valuckienė (2007).

Ypač reikšminga vieno iš pragmatizmo pagrindėjo Dž. Diujo (1980) pedagoginė veikla, inspiravusi projekto metodo atsiradimą. Mokslininko teigimu, vaikas mokykloje ne vien tik rengiamas socialiniam gyvenimui, o jau gyvena šį gyvenimą, todėl mokykla turi būti organiškai susieta su aplinka, savo veiklą planuojanti pagal aplinkos pavyzdį. R. Dikevičienė (2003) tyrinėjo projekto taikymo ugdymo procese galimybes ir problemas, bandė ieškoti efektyvesnio projektinio ugdymo organizavimo ir jo sklaidos būdų. Ji teigė, kad sėkmingam mokytojo darbui ir gebėjimui pasirinkti reikiamus ugdymo būdus turi įtakos geras profesinis pasirėngimas, gebėjimas sieti ugdymo turinį ir tikslus bei kūrybiškai modeliuoti savo veiklos būdus. Pedagogai, taikantys ugdymo procese projekto metodą, turėtų pasižymėti iniciatyvumu, savarankiškumu, organizuotumu, kūrybine ugdomąja veikla. Viena didžiausių problemų tiek organizuojant, tiek jį įgyvendinant, yra metodinės pagalbos trūkumas (Dikevičienė, 2003).

Neformalusis ugdymas – labai svarbi mokinių užimtumo sritis, suteikianti galimybes jų gabumams atsiskleisti, leidžianti pagilinti ir praktiškai taikyti per pamokas įgytas žinias. Mokykla, vadovaudamasi pagrindiniais Lietuvos švietimo koncepcijos principais (humaniškumo, demokratiškumo, racionalumo, atsinaujinimo), turi būti atvira ir priimama pozityvioms idėjoms. Šiandieninė mokykla privalo ugdyti laisvą ir kūrybingą, orų ir dvasiškai brandų žmogų. Kartu turi sudaryti sąlygas atsiskleisti vaiko individualybei, paskatinti per saviauklą ugdyti savo asmenybę (Bitinas, 2000; Jovaiša, 2001). Plačias galimybes visapusiškam vaiko ugdymui atveria neformalusis ugdymas: organizuojami įvairūs užklausiniai renginiai, šviečiamoji ir užklausinė veikla (Dapkienė, 2002). Daugumoje literatūros šaltinių yra nagrinėjama švietimo sistemos lyderių – mokytojų, vadovų – gebėjimai ir vaidmenys, bet mažai aptarta, kaip ugdomi mokinių lyderystės gebėjimai. Nesant pakankamai tyrimų, atskleidžiančių mokinių lyderystės gebėjimus, pasirinktas ugdomasis projektas kaip muzikos edukacinių technologijų priemonė, skatinanti mokinių lyderystės gebėjimus.

Tyrimo objektas – mokinių lyderystės gebėjimų skatinimas muzikine projektine veikla neformaliojo ugdymo metu.

Tyrimo tikslas – atskleisti mokinių lyderystės gebėjimų skatinimo galimybes vykdant ugdomąją muzikinį projektą.

Tyrimo uždaviniai:

1. Išanalizuoti ugdomojo projekto kaip muzikos edukacinių technologijų priemonės ypatumus ir jį įgyvendinti.
2. Remiantis tyrimo medžiaga, išsiaiškinti ugdomojo muzikinio projekto (kaip mokinių lyderystės gebėjimų skatinimo) veiksmingumą.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros ir dokumentų analizė, ugdymo projektas, apklausos duomenų analizė.

Tyrimo organizavimas ir metodika. Siekiant atskleisti mokinių lyderystės gebėjimų skatinimo galimybes bei išsiaiškinti projekto kaip muzikos edukacinių technologijų priemonės ypatumus, buvo parengtas muzikinis projektas. Populiariosios muzikos projektas „Rudeninė karuselė“ – viena iš vaikų ir jaunimo saviraiškos, kūrybiškumo, bendravimo ir bendradarbiavimo ugdymo formų. Juo siekiama ugdyti vaikų ir jaunuolių meno bei kūrybos poreikį, puoselėti dainavimo tradicijas, populiarinti dainininkų meninę saviraišką, atrinkti geriausius solistus ir vokalius ansamblius, skatinti kurti ir atlikti naujas lietuviškas dainas vaikams.

Projekto tikslas ir uždaviniai:

1. Ugdyti vaikų ir jaunimo meninius bei kūrybinius gebėjimus.
2. Skatinti bendrauti ir bendradarbiauti, užmegzti kūrybinius ryšius plečiant veiklos erdves.
3. Skatinti vaikų bei vadovų iniciatyvas, skleidžiant gerą patirtį bei populiarinant savo krašto tradicijas.
4. Skatinti vaikų ir jaunimo meninę saviraišką, ugdyti populiarios muzikos atlikėjus.
5. Atskleisti lyderystės gebėjimų skatinimo galimybes vykdant ugdomąjį projektą kaip muzikos edukacinių technologijų priemonę.

Dalyviai

Muzikiniame projekte buvo kviečiami dalyvauti Lietuvos ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų meno kolektyvai bei dainininkai: dainininkai – popchorai, šou grupės, populiariosios, pramoginės muzikos ansambliai, duetai, tercetai, kvartetai ir solistai. Projekto dalyviai į amžiaus grupes nebuvo skirstomi. Renginyje dalyvavo Ignalinos, Vilniaus, Kėdainių, Jonavos, Utenos, Birštono miestų bei rajonų kolektyvai. Dalyviai atliko po 2 kūrinius laisva tematika. Dainas atliko pagal fonogramą gyvai.

Renginio laikas ir vieta

Muzikinis projektas „Rudeninė karuselė“ vyko 2013 m. lapkričio 16 d. (šeštadienį) 14 val. Birštono kultūros centre.

Apdovanojimai

Dalyvius vertino komisija, kurią sudarė Lietuvos edukologijos universiteto Muzikos katedros doc. dr. Rasa Kirliauskienė, Lietuvos edukologijos universiteto Muzikos katedros dainavimo dėstytoja lekt. dr. Vaiva Jucevičiūtė-Bartkevičienė, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos dainavimo dėstytoja doc. Zita Grigienė, respublikinių ir tarptautinių konkursų laureatė bei televizijos projekto „Lietuvos balsas“ antros vietos laimėtoja Giedrė Smolskaitė.

Visiems dalyviams buvo įteikiamos padėkos ir suvenyrai. Renginio kolektyvams skiriamos nominacijos.

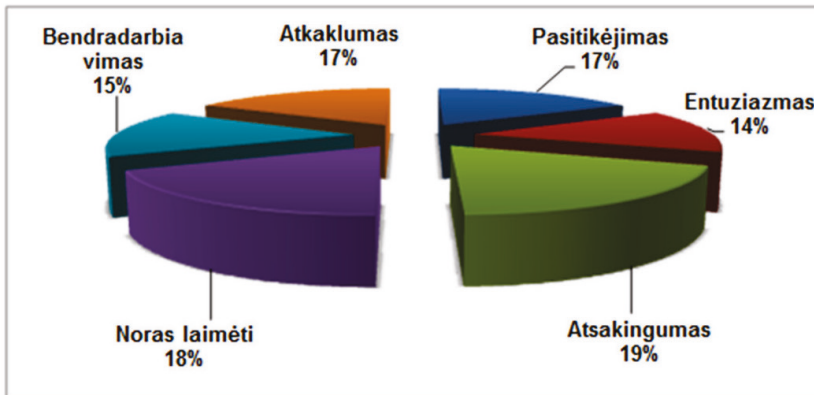
1 lentelė. Projekto programa ir jos įgyvendinimas

Eil. Nr.	Projekto etapai	Trukmė	Kitų projekto dalyvių veikla	Projekto vadovės veikla
1.	Edukacinių tikslų aptarimas	2013 09	Pedagogų, dalyvaujančių projekte, pasitarimas.	Pristatoma projekto idėja. Iškliamos problemos, galimos rengiant projektą, aptariama bendra pedagogų veikla.
2.	Sumanymo kūrimas	2013 09	Apsisprendžiama, kokia bus renginio tema.	Rašomas scenarijus, atsižvelgiant į edukacinius tikslus.
3.	Projekto veiklos planavimas	2013 10	Projekto įgyvendinimas detalizuojamas, numatomi atskirų veiklos formų įgyvendinimo etapai. Aptiriamos priemonių įsigijimo galimybės.	Veiklos paskirstymas, skiriant atsakinguosius. Surandami renginio rėmėjai, vedėjai, garso bei šviesų operatoriai, asistentai.
4.	Projektinė veikla	2013 11	Vykdomas kūrybinis (muzikinis ir literatūrinis) darbas grupėmis. Veikiama pagal numatytą planą.	Konsultacijos ir pasitarimai. Projekto eigos kontrolė.
5.	Projekto aptarimas	2013 11	Įvardijamos iškilusios problemos, ieškoma geriausių jų sprendimo būdų. Aptiriamas projekto efektyvumas.	Kartu su projekte dalyvaujančiais padėjėjais aptariama projekto parengimo eiga ir rezultatai, išryškunami trūkumai, ieškoma būdų iškilusioms problemoms spręsti.
6.	Projekto pristatymas	2013 11 16	Atlikti darbai sujungiami į vientisą renginį. Projektas pristatomas Birštono miesto bendruomenei ir svečiams.	Organizuojamos repeticijos siekiant gražiai sujungti muzikinę ir literatūrinę dalis.

Tyrimo rezultatų analizė. Siekiant atskleisti lyderystės gebėjimų skatinimo ypatumus neformaliajame ugdyme, sukurtas anketinis klausimynas. Muzikinio projekto „Rudėninė karuselė“ dalyviams buvo pateikta anketa, kurią sudarė 15 klausimų – 8 uždarojo ir 7 atvirojo tipo. Anketą dalyvių vadovams sudarė 20 klausimų, iš kurių 12 uždarojo,

8 atvirojo tipo. Tyrime dalyvavo 71 respondentas: 8 vadovai ir 63 mokiniai (nuo 10 iki 17 metų).

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad dalyvaujant muzikiniuose projektuose skatinamos tokios lyderystės savybės (žr. 1 pav.): atsakingumas (19 proc.), noras laimėti (18 proc.), pasitikėjimas (17 proc.), atkaklumas (17 proc.), bendradarbiavimas (15 proc.), entuziazmas (14 proc.).

1 pav. Lyderystės savybių skatinimas dalyvaujant muzikiniuose projektuose (vadovų nuomonė, proc.)

Vadovų nuomone, dalyvaujant muzikiniuose projektuose galima išugdyti lyderystės gebėjimus: „norą pirmauti, būti geresniu už kitus, bendravimą, vadovavimą, veiklos planavimą, drąsą, atsakomybę, entuziazmą, pasitikėjimą savimi, tikslo siekimą, tolerantiškumą, gyvybingumą“. Analizuojant anketinės apklausos duomenis nustatyta, kad vaikų įgyta patirtis muzikiniuose projektuose pasireiškia P. G. Norhouse’o (2009) išskirtais lyderiui būdingais bruožais (žr. 2 lentelę): pasitikėjimu savimi, ryžtingumu, socialumu.

2 lentelė. Lyderiui būdingi bruožai

Kategorija	Subkategorija	Įrodantys teiginiai
Lyderiui būdingi bruožai	Pasitikėjimas savimi	„orientacija situacijoje, pasitikėjimu, atsakomybe“; „noriu dalyvauti daugiau, noras tobulėti“
	Ryžtingumas	„drąsa, atsakingumas“; „vaikai tampa atkaklūs, siekiantys tobulėjimo“; „entuziazmas varžytis kituose konkursuose ar festivaliuose“
	Socialumas	„siekimu bendro tikslo“; „lankstumu ir sugebėjimu prisitaikyti“; „lengvai bendraujantys, mokantys padėti ir patarti“; „bendradarbiavimu“

Pasitikėjimas savimi. Tai gebėjimas tvirtai jaustis dėl savo turimų žinių ir įgūdžių. Pasitikėjimą sudaro savivertė, savikliova ir tikėjimas savo sugebėjimais siekti tikslų bei vykdyti permainas. Pasitikėjimas savimi pasireiškė: „*orientacija situacijoje, pasitikėjimu, atsakomybe, noru dalyvauti daugiau, noras tobulėti*“.

Ryžtingumas. Ryžtingam lyderiui būdingos šios savybės: iniciatyvumas, atkaklumas, dominavimas ir veržlumas. Ryžtingi lyderiai ne tik vadovaujami organizacijoje priimtomis taisyklėmis, bet ir patys imasi iniciatyvos – kuria kažką naujo, kelia naujus tikslus ir siekia juos įgyvendinti. Ryžtingumas, respondentų nuomone, pasireiškė: „*drąsa, atsakingumu, vaikai tampa atkaklūs, siekiantys tobulėjimo, entuziazmas varžytis kituose konkursuose ar festivaliuose*“.

Socialūs lyderiai – tai palankiai nusiteikę, mėgstantys bendrauti, mandagūs, taktiški, diplomatiški, jautriai reaguojantys į kitų žmonių poreikius ir besirūpinantys jų gerove asmenys: „*siekimu bendro tikslo, lankstumu ir sugebėjimu prisitaikyti, lengvai bendraujantys, mokantys padėti ir patarti, bendradarbiavimu*“.

Taip pat yra labai svarbi aplinka, kuri skatina lyderystės gebėjimus. L. Lambert (2011) teigia, kad mokiniams ugdytis, lavėti ir mokytis reikalinga tokia pati aplinka, kaip ir suaugusiesiems. Tai priklauso nuo tokių dalykų: kai žmogus turi galimybę su įgudimu dalyvauti lyderystės veikloje, keičiasi jo požiūris į aplinkinį pasaulį; pasiekia aukštesnę dorovinę kultūrą, gali spręsti sudėtingus klausimus; sudaro sąlygas kitiems patirti panašių dalykų bei mokytis.

3 lentelė. Aplinka, skatinanti lyderystę

Kategorija	Subkategorija	Įrodantys teiginiai
Vadovų įtaka	Vadovai ragina	„ <i>rengiama maži vaidinimai, kur kiekvienas vaikas turi savo vaidmenį ir tekstą</i> “; „ <i>solistas yra grupės vadybininkas</i> “; „ <i>ieškoti tinkančių dainų</i> “; „ <i>perduoti informaciją kitiems vaikams</i> “; „ <i>įsirašyti dainas į CD</i> “
	Vadovai vertina	„ <i>domiuosi vaikų pateikta muzika, dainomis</i> “; „ <i>ieškome bendrų idėjų</i> “; „ <i>leidžiu išbandyti kiekvienam solo partijoje, bendru sutarimu išrenkam solistą</i> “
	Organizuoja veiklą	„ <i>organizuojama grupės veikla vykstant kartu pailsėti, į koncertus</i> “; „ <i>rengiama žiburėliai</i> “; „ <i>vaikam duodama užduotis paruošti žaidimus, švenčiama gimtadieniai, šventės</i> “

Aptardami dalyvių aplinką, reikalingą lyderystei stiprinti (žr. 3 lentelę), vadovai ragina imtis lyderio vaidmens ir atsakomybės: „*rengiama maži vaidinimai, kur kiekvienas vaikas turi savo vaidmenį ir tekstą, solistas yra grupės vadybininkas, ieškoti tinkančių dainų, perduoti informaciją kitiems vaikams, įsirašyti dainą į CD*“. Vadovai vertina vaikų pastangas

siekiant lyderystės: „domiuosi vaikų pateikta muzika, dainomis, ieškome bendrų idėjų, leidžiu išbandyti kiekvienam solo partijoje, bendru sutarimu išrenkam solistą“. Lyderystė skatinama organizuojant smagią veiklą: „organizuojama grupės veikla vykstant kartu pailsėti, į koncertus, rengiama žiburėliai, vaikam duodama užduotis paruošti žaidimus, švenčiama gimtadieniai, šventės“.

Analizuojant mokinių lyderystės gebėjimų raišką veikloje buvo išskiriami lyderystės gebėjimai: vadovavimas, veiklos planavimas, kitų mokymas (žr. 4 lentelę). Išanalizavus išsakytas vadovų mintis, galima teigti, kad neformaliajame muzikiniame ugdyme mokinių lyderystės gebėjimai yra ugdomi.

4 lentelė. Mokinių lyderystės gebėjimų raiška

Kategorija	Subkategorija	Irodantys teiginiai
Lyderystės gebėjimų raiška	Vadovavimas	„mėgsta vadovauti, kai dainuoja ir šoka“; „nori tapti vadovu“; „kolektyve lyderis yra autoritetas tarp kitų vaikų“
	Veiklos planavimas	„vaikai patys organizuoja koncertines keliones“
	Kitų mokymas	„per vokalo pamokas duoda naudingų patarimų pradedantiesiems“; „padeda kitiems“; „iškart garsiai išsako ir moko, kaip reikia teisingai atlikti užduotis“; „pataria bei pastebi, ką kiti daro ne taip“

Vadovai pastebi, kad vaikai pradeda vadovauti kitiems: „mėgsta vadovauti, kai dainuoja ir šoka“, „nori tapti vadovu“; mokyti: „vaikai patys organizuoja koncertines keliones“; patarti: „per vokalo pamokas duoda naudingų patarimų pradedantiesiems“, „padeda kitiems“.

Anketinėje apklausoje taip pat buvo siekiama išsiaiškinti, koks vaikų poreikis dalyvauti muzikiniuose projektuose (žr. 5 lentelę). Visi tiriamieji teigiamai atsiliepė į dalyvavimą tokiuose renginiuose. Pastebėta, kad dalyvaujant muzikiniuose projektuose pasireiškia dėmesio poreikis. Tiriamieji teigia, kad: patinka kai „daug žiūrovų“, „kai ploja“. Analizuojant gautus duomenis, pastebėtas bendravimas: „patinka būti su draugais“, „surandu daug draugų“. Dalyvavimas muzikiniuose projektuose stiprina atkaklumą: „įgaunu drąsos“, „tobulėjame“. Galima teigti, kad tokioje aplinkoje gali siekti tikslo: „bet kokia sceninė patirtis yra gera“. Vaikai jaučiasi gerai ir gali reikštis muzikinėje veikloje. Aptariant dalyvių atsakymus pastebėta, kad dalyvavimas muzikiniuose projektuose skatina lyderystės savybes: tikslo siekimą, atkaklumą, bendravimą.

5 lentelė. Lyderystės savybių raiška dalyvaujant muzikiniuose projektuose

Kategorija	Subkategorija	Įrodantys teiginiai
Poreikis dalyvauti muzikiniuose projektuose	Dėmesio poreikis	„nes daug žiūrovų“; „kad tėvai didžiutųsi“; „patinka gauti prizų“; „patinka kai ploja“; „daug žiūrovų“; „mėgstu parodyti savo talentą“; „patinka dainuoti didelėse scenose“
	Tikslo siekimas	„bet kokia sceninė patirtis yra gera“; „išbandyti savo jėgas“
	Atkaklumas	„nes tobulėjame“; „įgaunu drąsos“
	Bendravimas	„patinka būti su draugais“; „surandu daug draugų“; „patinka būti dideliuose renginiuose“

Analizuojant tyrimo duomenis pastebimas vaikų muzikinio ugdymo poreikis (žr. 6 lentelę). Visi tyrimo dalyviai teigiamai atsiliepė apie neformalųjį muzikinį ugdymą: „nes patinka dainuoti“, „būnu ten, kur man gera“. Siekiant išsiaiškinti, kas lemia vaikų pomėgį dalyvauti neformaliajame muzikiniame ugdyme, išskirtos trys subkategorijos: gera savijauta, savęs pateikimas visuomenei, mokymosi poreikis. Akcentuojant savęs pateikimą visuomenei buvo teigiama: „patinka koncertuoti“, „patinka dalyvauti konkursuose“.

6 lentelė. Neformaliojo muzikinio ugdymo poreikis

Kategorija	Subkategorija	Įrodantys teiginiai
Neformaliojo muzikinio ugdymo poreikis	Gera savijauta	„nes patinka dainuoti“; „būnu ten kur man gera“; „patinka dainuoti kolektyve“; „gerai praleidžiam laiką su kolektyvu“
	Savęs pateikimas visuomenei	„patinka koncertuoti“; „patinka dalyvauti konkursuose“
	Mokymosi poreikis	„noriu gražiai dainuoti“; „noriu išmokti gražiai dainuoti“; „patinka tobulinti savo balsą“

Diskusija. Galima teigti, kad vaikams yra svarbu dalyvauti muzikiniuose renginiuose. Tai suteikia galimybę pasirodyti viešumoje, susipažinti su naujais žmonėmis. Pasireiškia mokymosi poreikis: „noriu gražiai dainuoti“, „patinka tobulinti savo balsą“. Tai leidžia manyti, kad vaikai siekia tikslo, pastebimas noras būti įvertintiems, todėl vaikams yra reikalinga saviraiška dalyvaujant muzikiniuose renginiuose. Analizuojant anketinės apklausos duomenis nustatyta, kad vaikų įgyta patirtis muzikiniuose projektuose pa-

sireiškia P. G. Norhouse'o (2009) išskirtais lyderiui būdingais bruožais: pasitikėjimu savimi, ryžtingumu, socialumu.

Apibendrinant galima teigti, kad ugdomasis projektas suteikia galimybę skatinti bei stiprinti mokinių lyderystės bruožus bei gebėjimus muzikine veikla neformaliojo muzikinio ugdymo metu. Vadovų nuomone, dalyvaujant muzikiniuose projektuose galima išugdyti lyderystės gebėjimus: „*norą pirmauti, būti geresniu už kitus, bendravimą, vadovavimą, veiklos planavimą, drąsą, atsakomybę, entuziazmą, pasitikėjimą savimi, tikslo siekimą, tolerantiškumą, gyvybingumą*“. Mokiniai siekia tikslo, jie nori būti įvertinti, todėl vaikams yra reikalinga saviraiška dalyvaujant muzikiniuose renginiuose.

Išvados

- Tyrimo rezultatai atskleidė, kad dalyvavimą neformaliajame muzikiniame ugdyme lemia geros savijautos potyris, savęs pateikimas visuomenei, mokymosi poreikis. Muzikinė projektinė veikla – efektyvi priemonė, skatinanti mokinių lyderystės gebėjimus neformaliojo muzikinio ugdymo metu.
- Tyrimo metu nustatyta, kad dalyvaujant muzikiniuose projektuose skatinamos tokios lyderystės savybės: atsakingumas, noras laimėti, pasitikėjimas, atkaklumas, bendradarbiavimas, entuziazmas. Dalyvaujant muzikiniuose projektuose galima išugdyti vadovavimo, veiklos planavimo, kitų mokymo lyderystės gebėjimus. Aptariant dalyvių aplinką, palankią lyderystei stiprinti, vadovai ragina imtis lyderio vaidmens ir atsakomybės, jie vertina vaikų pastangas siekiant lyderystės, taip pat lyderystę skatinama organizuojant smagią veiklą. Atskleista, kad dalyvaujant muzikiniuose renginiuose stipriai pasireiškia dėmesio poreikis, tikslo siekimas, atkaklumas, bendravimas.

Literatūra

- Baronienė, D., Šaparnienė, D., Sapiegienė, L. (2008). Leadership as a Prerequisite of Effective Management of Educational Organisation. *Socialiniai tyrimai*, 3(13).
- Bitinas, B. (2000). *Ugdymo filosofija*. Vilnius: Enciklopedija.
- Cibulskas, G., Žydžiūnaitė, V. (2012). *Lyderystės vystymosi mokykloje modelis: Monografija*. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
- Dapkienė, S. (2002). *Papildomo ugdymo formos*. Šiauliai.
- Dikevičienė, R. (2003). Projektų taikymo ugdymo procese galimybės. Iš *Švietimo vadyba reformos erdvėje: Magistrų moksliniai tyrimai*. Vilnius: Vilniaus pedagoginis universitetas.
- Jovaiša, L. (2001). *Edukologijos pagrindai*. Šiauliai.
- Diujis, Dž. (1980). Patyrimo suvokimas. Iš *Grožio kontūrai*. Vilnius: Mintis.

- Jonušaitė, S., Valuckienė, J. (2007). Lyderystės charakteristikos bendrojo lavinimo mokykloje: išorės audito ataskaitų kokybinė analizė. *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*, 2(9).
- Griffin, D. (2011). *Lyderystės ištakos*. Vilnius: Švietimo ir mokslo aprūpinimo centras.
- Glickman, C. D. (2010). *Lyderystė mokymuisi: kaip mokytojams sėkmingai dirbti*. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
- Harris, A. (2010). *Pasidalytoji lyderystė mokykloje. Ateities lyderių ugdymas*. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
- Kvieskaitė, E. (2008). Švietimo lyderių kompetencijų kaita postmodernizmo epochoje. *Visuomenės darni plėtra: problemos ir perspektyvos*, 5.
- Lambert, L. (2011). *Lyderystės gebėjimai ir tvari mokyklos pažanga*. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
- Marzano, R. J., Waters, T., McNulty, B. A. (2011). *Veiksminga mokyklų lyderystė. Nuo mokslinių tyrimų iki rezultatų*. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras.
- Northouse, P. G. (2009). *Lyderystė: teorija ir praktika*. Kaunas: Poligrafija ir informatika.
- Plienaitytė, S. (2008). Lyderystė ir jos formos. *Švietimo naujienos*, 16.
- Želvys, R. (2003). *Švietimo organizacijų vadyba*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
- Žvirdauskas, D. (2006). *Mokyklos vadovo lyderystės ypatumai švietimo subjektų interesų ir mokyklos efektyvumo raiškos aspektu*. Kaunas: Technologija.

Stimulation of Students' Leadership Abilities Through Musical Project Activity

Rasa Kirliauskienė¹, Lijana Stakauskaitė²

¹ Lithuanian University of Educational Sciences, Faculty of Education, Department of Music, Studentų St. 39, LT-08106 Vilnius, Lithuania, rasa.kirliauskiene@leu.lt

² Lithuanian University of Educational Sciences, Faculty of Education, Department of Music, Studentų St. 39, LT-08106 Vilnius, Lithuania, lertita@gmail.com

---

Summary

For a long time leadership has been considered as the key factor significantly influencing the success of the organization; however, its role in the school learning has been especially emphasised recently. Abilities and roles of leaders of education system, i.e. teachers, mentors, are analysed in the most of sources of literature; however, there are few discussions about education of leadership of students. The current musical educational project, as an instrument of musical educational technology encouraging the skills of students' leadership, was chosen due to the lack of sufficient research showing the skills of students' leadership.

The objective of the research: the encouragement of the skills of students' leadership using the musical project-based activity during the informal education process.

The aim of the research: to reveal the encouragement possibilities of students' leadership skills while executing the educational musical project.

The objectives of the research:

1. To find out the features of educational project as an instrument of musical educational technology and to implement the educational project.

2. Following the material of the research, to find out the efficiency of educational project, as encouragement of the skills of students' leadership.

The methods of the research: the analysis of scientific literature and documents, project of education, survey data analysis. The background of the research and the methodology. The musical project was developed in order to reveal the encouragement possibilities of students' leadership skills and to identify the features of educational project as an instrument of musical educational technology. The pop music project "Rudeninė karuselė" is one of forms of education of self-expression, creativity, communication and cooperation of children and young people. It aims for education of children and young people in the creative arts, for the nurturance of the traditions of singing, for the popularisation of artistic expression of singers, for the selection of best soloists and vocal ensembles, and for the promotion of creation and performance of new Lithuanian songs for children. Conclusions. The results of the research revealed that participation in informal musical education is caused by good feeling, manifestation of oneself to the public, the demand for education. Musical project-based activity is an effective instrument for encouraging of students' leadership skills during informal musical education process. It was found out during the research that the participation in musical projects promotes the leadership skills such as responsibility, striving for win, self confidence, perseverance, cooperation, enthusiasm. The leadership, planning and other educational leadership skill can be developed during the participation in musical projects. While discussing the environment of participants in order to enhance the leadership, mentors urge to take the leader's role and responsibility; they appreciate efforts of children striving for leadership; the leadership is being promoted while organizing the fun activity, as well. The research showed that the need of attention, the achievement of goal, perseverance and communication are being promoted during the participation in musical events.

Keywords: *leadership, leadership of students, musical project activity, leadership abilities stimulation.*

Įteikta/ Received 2014-05-02
Priimta / Accepted 2016-03-15